Στη σελίδα αυτή γράψτε μόνο τα στοιχεία σας. Γράψτε τις απαντήσεις σας στις επόμενες σελίδες, κάτω από τις αντίστοιχες ερωτήσεις.

Γράψτε το ΠΜΣ στο οποίο θα σταλεί ο βαθμός σας. Εάν προέρχεστε από ΠΜΣ όπου το μάθημα «Μαθηματική Λογική» δεν διδάσκεται, γράψτε ΚΑΙ το ΠΜΣ από το οποίο επιθυμείτε να σταλεί βαθμός (ΜΑΘ, ΜΠΛΑ, ΑΛΜΑ)

Γράψτε τον ΑΜ σας σε όλες τις σελίδες.

Επώνυμο:

Όνομα:

ΠΜΣ προέλευσης:										
ΠΜΣ βαθμού:										

ΑΜ:													

Βαθμοί

1 (3)	2 (3)	3α (2)	3β (2)	Σύνολο

Καλη Επιτυχια

Το πίσω μέρος της σελίδας είναι μόνο για πρόχειρο

Θέμα 1. [3 μονάδες]. Έστω Σ σύνολο προτάσεων πρωτοτάξιας γλώσσας. Με $\mathrm{Cn}\ \Sigma$ συμβολίζουμε το σύνολο των προτάσεων (θεωρία) οι οποίες είναι αληθείς σε κάθε δομή στην οποία είναι αληθείς όλες οι προτάσεις του Σ. Λέμε ότι μία θεωρία T είναι πεπερασμένα αξιωματικοποιήσιμη αν υπάρχει πεπερασμένο σύνολο προτάσεων Σ τέτοιο ώστε $T = \mathrm{Cn}\ \Sigma$. Να αποδείξετε ότι αν $\mathrm{Cn}\ \Sigma$ είναι πεπερασμένα αξιωματικοποιήσιμη τότε υπάρχει πεπερασμένο $S \subseteq \Sigma$ τέτοιο ώστε $\mathrm{Cn}\ \Sigma = \mathrm{Cn}\ S$.

Απάντηση: Βλ. Θεώρημα 26Η βιβλίου Enderton.

Το πίσω μέρος της σελίδας είναι μόνο για πρόχειρο

Θέμα 2 [3 μονάδες]. Έστω Σ_1 και Σ_2 σύνολα προτάσεων τέτοια ώστε να μην υπάρχει κανένα μοντέλο αμφοτέρων των Σ_1 και Σ_2. Δείξτε ότι υπάρχει πρόταση τ τέτοια ώστε $\text{Mod } \Sigma_1 \subseteq \text{Mod } \tau$ και $\text{Mod } \Sigma_2 \subseteq \text{Mod } \neg\tau$.

Απάντηση: Θεωρούμε το σύνολο $\Sigma_1 \cup \Sigma_2$, το οποίο από την υπόθεση δεν είναι ικανοποιήσιμο. Άρα από το Θεώρημα Συμπάγειας υπάρχει πεπερασμένο υποσύνολο, έστω P, του $\Sigma_1 \cup \Sigma_2$ που δεν είναι ικανοποιήσιμο. Έστω τώρα ότι $P \cap \Sigma_1 = \{\sigma_1, \ldots, \sigma_n\}$. Θεωρούμε την πρόταση τ:

$$(\sigma_1 \wedge \cdots \wedge \sigma_n).$$

Επειδή $\sigma_i \in \Sigma_1, i = 1, \ldots, n$ έχουμε ότι $\Sigma_1 \models \tau$, άρα $\text{Mod } \Sigma_1 \subseteq \text{Mod } \tau$. Έστω τώρα ότι $\text{Mod } \Sigma_2 \not\subseteq \text{Mod } \neg\tau$. Επομένως υπάρχει δομή $\mathfrak{A}$ τέτοια ώστε:

$$\models_{\mathfrak{A}} \Sigma_2 \text{ και } \not\models_{\mathfrak{A}} \neg\tau.$$

Επομένως

$$\models_{\mathfrak{A}} \Sigma_2 \text{ και } \models_{\mathfrak{A}} \tau,$$

οπότε $\models_{\mathfrak{A}} \phi, \forall \phi \in P$ άτοπο, διότι υποθέσαμε ότι το P δεν είναι ικανοποιήσιμο.

Το πίσω μέρος της σελίδας είναι μόνο για πρόχειρο

Θέμα 3. Θεωρήστε την κλασική δομή των πραγματικών αριθμών $\mathfrak{R} = \langle \mathbb{R}, 0, 1, +, \cdot, E \rangle$.

Ερώτημα α [2 μονάδες]. Να αποδείξετε ότι κάθε πεπερασμένο υποσύνολο των φυσικών αριθμών είναι ορίσιμο στη δομή $\mathfrak{R}$.

Απάντηση: Έστω το πεπερασμένο σύνολο $A = \{n_1, \ldots, n_k\}$. Για κάθε n_i θεωρούμε τον όρο:

$$t_i = \underbrace{(\cdots((1+1)+1)+\cdots+1)}_{n_i \text{ φορές}}.$$

Το σύνολο ορίζεται από τον τύπο:

$$x = t_1 \vee \cdots \vee x = t_k.$$

Ερώτημα β [2 μονάδες]. Αληθεύει ότι κάθε μονοσύνολο στη δομή $\mathfrak{R}$ είναι ορίσιμο; *Υπόδειξη:* Τι πληθάριθμο έχουν τα ορίσιμα μονοσύνολα;

Απάντηση: Τα μονοσύνολα με στοιχεία πραγματικούς αριθμούς είναι όσα και οι πραγματικοί, δηλαδή υπεραριθμήσιμα. Τα υποσύνολα των πραγματικών που ορίζονται στη δομή $\mathfrak{R}$ είναι το πολύ όσοι και οι τύποι της γλώσσας, δηλαδή είναι αριθμήσιμο σύνολο. Επομένως υπάρχει μονοσύνολο που δεν ορίζεται στη γλώσσα της $\mathfrak{R}$.

Το πίσω μέρος της σελίδας είναι μόνο για πρόχειρο